

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีชื่อย่อว่า สป. กทม. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานบริหารการศึกษาที่ตั้งขึ้นใหม่ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาแห่งชาติเมื่อ 1 ตุลาคม 2523¹

ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2523 ในมาตรา 3 กำหนดให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. สำนักงาน เลขาธิการกรม
2. กองคลัง
3. กองนโยบายและแผน
4. กองวิชาการ
5. สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
6. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
  - 6.1 สำนักงานการประถมศึกษา
  - 6.2 สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ

---

¹สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, "ประวัติความเป็นมาของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร," ใน สป. กทม. (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2525), หน้า 1.

7. หน่วยศึกษานิเทศก์²

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานบริหารการศึกษาที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง แต่แตกต่างจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ ตรงที่ไม่มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กิ่งอำเภอ ดังนั้นการบริหารจากโรงเรียนจึงขึ้นตรงต่อสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครมีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 36 โรงเรียน แบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนได้ 5 กลุ่ม มีจำนวนนักเรียน 49,207 คน ครู 2,106 คน และห้องเรียน 1,418 ห้อง เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6³

ในแง่การบริหารงานนั้น สป. กทม. ถือว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการที่จะนำนโยบาย นำหลักสูตรไปปฏิบัติ ส่วน สป. กทม. เป็นเพียงหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือ ดูแลและส่งเสริมให้โรงเรียนได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีที่สุด เท่านั้น⁴

ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นหน่วยงานบริหารการศึกษาสุดท้ายที่จะนำภารกิจทางการจัดการศึกษาไปปฏิบัติให้บรรลุผลตามจุดหมาย แต่ผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้งานบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนบรรลุผลได้มากน้อย แคะโทษนั้นก็คือผู้บริหารโรงเรียนนั่นเอง

จากเอกสารชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 1.

³ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, "สถิติ จำนวนนักเรียน ห้องเรียนและครู ปีการศึกษา 2529" (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2529), หน้า 4. (อัดสำเนา)

⁴ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, สป. กทม., หน้าค่านำ

ประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงผู้บริหารโรงเรียนว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการประถมศึกษา มีหลายอย่าง เช่น ระบบการบริหาร ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ฯลฯ แต่ผู้บริหารโรงเรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด นั่นคือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ประถมศึกษา เป็นบุคคลที่สำคัญยิ่ง⁵

สำหรับงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการการเงิน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน⁶ ดังนั้นการบริหารโรงเรียนที่จะให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ นั้น จึงต้องอาศัยการบริหารงานทั้ง 6 งานประกอบด้วยกันโดยมีงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญ⁷

การกำหนดให้งานวิชาการ เป็นงานหลักของโรงเรียนนั้น เพราะ เป็นงานที่ส่งผลถึงคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง เป็นงานที่ยุ่งยากซับซ้อนต้องอาศัยความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งจากที่บ้านและทางโรงเรียน เช่น ผู้ปกครองนักเรียนและครู โดยครูใหญ่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริม ตลอดจนให้บริการทางวิชาการ เพื่อให้การเรียนการสอน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิทยุ สาธิต ได้ชี้ให้เห็นความรับผิดชอบของครูใหญ่ต่องานวิชาการว่า ผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ทุกคนควรจะได้รับผิดชอบ เป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการ เป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ ครูใหญ่เป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครูกระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำครูและ

⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แนวความคิดหลักในการบริหารโรงเรียน: ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สยามเจริญพาณิชย์, 2528), ปกหน้าด้านใน.

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

⁷ เรื่องเดียวกัน, ปกหลังด้านใน.

ประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการสอน⁸

หนังสือ หันนาคินทร์ ยังให้ความสำคัญแก่งานวิชาการภายในโรงเรียน เป็นอันมาก โดยกล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นชีวิตจิตใจของสถาบันที่เดียว ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้ชีวิตสถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น⁹

นอกจากนั้น เกரியง กิรติกร ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ครูใหญ่ต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการของโรงเรียนว่า ครูใหญ่ทุกระดับการศึกษาพึงสำนึกไว้ว่า งานวิชาการของโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญยิ่งกว่างานใด ๆ เพราะเป็นผลประโยชน์โดยตรงที่นักเรียนจะได้รับ¹⁰

สรุปแล้วงานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด ผลการจัดการศึกษาหรือคุณภาพทางการศึกษาจะมีผลสัมฤทธิ์ เช่นไรก็ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 36 โรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครแล้ว โรงเรียนทั้งหมดเคยเป็นโรงเรียนที่มีความสำคัญมาก่อน เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ เคยสงวนไว้เป็นโรงเรียนต้นแบบ เพื่อทดลองทางด้านวิชาการมาแล้ว ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาเหล่านี้ ส่วนหนึ่งจึงค่อนข้างมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนด้านบุคลากร แต่ถ้าพิจารณาตามรายงานการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2528 พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาเหล่านี้ยังจัดการศึกษาตามลักษณะงานด้านต่าง ๆ ไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้¹¹

⁸ ภิญญา สาธิต, หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526). หน้า 324.

⁹ หนังสือ หันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2513), หน้า 236.

¹⁰ เกரியง กิรติกร, "ช่วยครูให้เป็นนักบริหารที่ดี," วิทยากร 5 (กรกฎาคม 2512) : 16

¹¹ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, "รายงานการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2528" (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2529), หน้า 31-50. (อัดสำเนา)

ในด้านคุณภาพของนักเรียน ตามรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ประจำปีการศึกษา 2528 ปรากฏว่า คุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครลดลง กล่าวคือในปีการศึกษา 2528 คุณภาพของนักเรียนในแต่ละกลุ่มวิชา จะอยู่ในอันดับที่ 3-11 ของประเทศ ยกเว้นวิชาภาษาไทยยังอยู่ในอันดับที่ 1 ในขณะที่ปีการศึกษา 2527 คุณภาพของนักเรียนอยู่ในอันดับที่ 1 ของประเทศทุกกลุ่มวิชา¹²

ส่วนอัตราเข้าชั้นของนักเรียนก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน กล่าวคือ ในปีการศึกษา 2527 อัตราการเข้าชั้นของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 1.24 ในขณะที่ปีการศึกษา 2528 อัตราการเข้าชั้นเพิ่มเป็นร้อยละ 1.25¹³

สำหรับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งได้ระบุไว้ในการจัดทำแผนพัฒนาการประถมศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปี ของกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ประจำปีการศึกษา 2529 ได้สรุปไว้ดังนี้

กลุ่มทวารวดี มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด 7 โรงเรียน ครู 463 คน นักเรียน 10,372 คน ได้สรุปปัญหาทางวิชาการไว้ว่า ครูไม่สามารถใช้สื่อการสอนได้ครบทุกแผนการสอน ครูบางคนยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตรใหม่และขาดการใช้จิตวิทยาในด้านการเรียนการสอน ขบวนการนิเทศและติดตามผลยังไม่เป็นระบบและทั่วถึง¹⁴

กลุ่มกรุงธน มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด 7 โรงเรียน ครู 385 คนและนักเรียน

¹² สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, "หนังสือที่ ศธ. 1404/25642,"

1 สิงหาคม 2529.

¹³ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, "รายงานการประเมินคุณภาพนักเรียน ป.6 ปีการศึกษา 2528" (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2529), หน้า 95. (อัครสำเนา)

¹⁴ กลุ่มทวารวดี, "แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มทวารวดี ประจำปี 2527-2529" (กรุงเทพมหานคร: กลุ่มทวารวดี, 2529), หน้า 16-17. (อัครสำเนา)

8,618 คน ได้สรุปปัญหาทางงานวิชาการไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มทักษะยังไม่เป็นที่น่าพอใจ อัตราการเข้าชั้นของนักเรียนค่อนข้างสูงมีการผลิตและการใช้สื่อการสอนกันน้อยและสื่อที่มีอยู่ก็ไม่มีคุณภาพ หนังสืออ่านประกอบมีไม่เพียงพอ การนิเทศภายในยังไม่เป็นระบบ¹⁵

กลุ่มรัตนโกสินทร์ มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด 7 โรงเรียน ครู 437 คนและนักเรียน 9,066 คน ได้รับความบัพัญญาเกี่ยวกับงานวิชาการไว้ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มทักษะกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ขาดสื่อการเรียนที่มีคุณภาพประจำศูนย์สื่อการเรียนการสอนของกลุ่ม การนิเทศภายในโรงเรียนยังไม่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลยังไม่ได้มาตรฐาน¹⁶

กล่าวโดยสรุปปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีดังนี้ สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอขาดการผลิตและการใช้สื่ออย่างมีคุณภาพ กระบวนการจัดการเรียนการสอนยังไม่เอื้อต่อหลักสูตร การนิเทศภายในไม่เป็นระบบและขาดเครื่องมือการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ จากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนได้ กล่าวคือจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำและอัตราการตกเข้าชั้นสูงในที่สุด

ในเรื่องคุณภาพของการศึกษานั้น สป. กทม. มีนโยบายที่จะให้โรงเรียนในสังกัดเร่งรัดและรักษาคุณภาพของการศึกษาเป็นประจำทุกปี¹⁷ เพื่อให้สมกับที่โรงเรียนเหล่านี้เคยเป็นโรงเรียนต้นแบบมาแล้ว ซึ่งในเรื่องนี้มีนักบริหารการศึกษาบางท่านได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

¹⁵ กลุ่มกรุงธน, "ปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษา," แผนพัฒนาการประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มกรุงธน ประจำปี 2529 (กรุงเทพมหานคร: กลุ่มกรุงธน, 2529), หน้า 15-16. (อัดสำเนา)

¹⁶ กลุ่มรัตนโกสินทร์, "ปัญหาในการดำเนินงานวิชาการ," แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2529 (กรุงเทพมหานคร: กลุ่มรัตนโกสินทร์, 2529), หน้า 19. (อัดสำเนา)

¹⁷ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, "หนังสือที่ ศธ. 1407/4479."

สมชัย วุฒิปรีชา ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาเหล่านี้ว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สป. กทม. ควรจะเป็นผู้นำในด้านคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาทั้งประเทศ การประถมศึกษาจะเจริญก้าวหน้าไปในทิศทางใด มีอะไรใหม่ ๆ เข้ามาในวงการประถมศึกษา โรงเรียนทั้ง 36 โรงเรียน น่าจะได้เป็นปรากฏการณ์แรกในการที่จะทดลอง ค้นคว้า เพื่อที่แผ่ขยายความรู้เหล่านั้นไปยังโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ อาจจะต้องทดลองอะไร ๆ อยู่หลายอย่าง นอกจากนั้นควรจะเป็นผู้นำในด้านคุณภาพแก่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดอื่น โดยเฉพาะ สังกัดกรุงเทพมหานคร 400 กว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครนี้จะได้เรียนรู้เรื่องการปรับปรุงคุณภาพจากโรงเรียน 36 โรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะว่าเป็นโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน มีสิ่งแวดล้อมคล้ายคลึงกัน¹⁸

นอกจากนี้ สายหยุด จำปาทอง ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สป. กทม. ว่า อยากให้โรงเรียนในสวนกลางซึ่งเป็นโรงเรียนทดลอง และเป็นผู้นำทางวิชาการนี้ ได้พัฒนาไปถึงจุดการเรียนรู้การสอนหรือหลักสูตรสนองความต้องการของเด็กได้¹⁹

จากปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนแนวคิดของนักบริหารการศึกษาบางท่านที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานครนั้น ยังมีปัญหาและอุปสรรค โดยเฉพาะทางด้านวิชาการที่ทำให้โรงเรียนไม่สามารถเป็นผู้นำในด้านคุณภาพตลอดจน เป็นผู้นำทางด้านวิชาการได้อย่างแท้จริง ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่โรงเรียนเหล่านี้กำลังประสบอยู่ จะแก้ไขได้ก็โดยที่เราจะต้องเข้าใจสภาพของปัญหาเหล่านั้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อจะได้หาวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง

¹⁸ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, "ข้อคิดเห็นในการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน," ใน รายงานการประชุมคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2525), หน้า 4. (อัครสำเนา)

¹⁹ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, รายงานการประชุมผู้บริหารโรงเรียน (เอกสารการประชุมผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สป. กทม. ครั้งที่ 61/2525 ณ ครุสัมพันธ์าคาร พญาไท, 12 ตุลาคม 2525), หน้า 5 (อัครสำเนา)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาว่า มีปัญหาและอุปสรรคใดบ้างที่โรงเรียนกำลังประสบอยู่ สภาพของปัญหาเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง โดยผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการบริหารงานวิชาการ เท่านั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือกลุ่มผู้บริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้แก่
ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่มประสบการณ์
ตามโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 คือ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการ
เรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานและพื้นฐาน
อาชีพและกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเท่านั้น

3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในเรื่อง

3.1 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

3.2 หลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร

3.3 การจัดการเรียนการสอน

3.4 สื่อการสอน

3.5 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.6 ห้องสมุด

3.7 การนิเทศการศึกษา

3.8 การวัดและประเมินผลการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะให้ประโยชน์ดังนี้

1. จะทำให้ทราบปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารการศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำผลการวิจัยไปพิจารณาปรับปรุง แก้ไขการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียน

หมายถึงครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการและผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ทำหน้าที่หรือรักษาการแทนในตำแหน่งที่กล่าวมาแล้ว ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์

หมายถึงผู้ที่ เป็นหัวหน้ารับผิดชอบกลุ่มวิชา ๕ กลุ่มวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษา ทุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งได้แก่ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์ดี เศษ

การบริหารงานวิชาการ

หมายถึงการบริหารงานในโรงเรียนที่เกี่ยวกับ
กระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและ
เอกสารประกอบหลักสูตร การจัดการเรียนการ
สอน สื่อการสอน กิจกรรม เสริมหลักสูตร ห้องสมุด
การนิเทศการศึกษาและการวัดและประเมินผล
การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา

หมายถึงโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับ
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยบุคลากรต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ อาจารย์ใหญ่
และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการทุกคน จากโรงเรียนทั้งหมด 36 โรงเรียน จำนวน 72 คน
2. กลุ่มหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ได้แก่หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้ง 5
กลุ่มประสบการณ์ตามโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จาก โรงเรียน
ทั้งหมด 36 โรงเรียน จำนวน 180 คน

รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 252 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถาม
ที่ใช้เป็นแบบเลือกตอบ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถาม เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open-ended)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้ตอบ แบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและหาค่าความถี่

ลำดับขั้นในการ เสนอรายงานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดลำดับขั้นตอนในการ เสนองานวิจัยไว้ดังนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและลำดับขั้นในการ เสนอรายงานการวิจัย

บทที่ 2 เสนอเอกสาร วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกล่าวถึงหลักการและแนวคิด เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 เสนอวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่ม ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 เสนอสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม แสดงรายการหนังสือและเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วยหนังสือจดหมายขอความร่วมมือในการวิจัย แบบสอบถาม
เพื่อการวิจัยและประวัติการศึกษาของผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย